

II

(Akty przyjęte na mocy Traktatów WE/Euratom, których publikacja nie jest obowiązkowa)

DECYZJE

RADA

DECYZJA RADY

z dnia 25 czerwca 2007 r.

ustanawiająca Europejski Fundusz na rzecz Integracji Obywateli Państw Trzecich na lata 2007–2013 jako część programu ogólnego „Solidarność i zarządzanie przepływami migracyjnymi”

(2007/435/WE)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 63 ust. 3 lit. a),

uwzględniając wniosek Komisji,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽²⁾,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Mając na uwadze stopniowe tworzenie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, Traktat przewiduje zarówno przyjęcie środków zmierzających do zapewnienia swobodnego przepływu osób w powiązaniu ze środkami towarzyszącymi w dziedzinie kontroli granic zewnętrznych, azylu i imigracji, jak i przyjęcie środków związanych z azylem, imigracją i ochroną praw obywateli państw trzecich.
- (2) Podczas posiedzenia w Tampere w dniach 15 i 16 października 1999 r. Rada Europejska oświadczyła, że Unia Europejska musi zapewnić sprawiedliwe traktowanie obywateli państw trzecich, którzy legalnie zamieszkują na terytoriach jej państw członkowskich. Celem bardziej dynamicznej polityki integracyjnej powinno stać się zapewnienie im praw i obowiązków porównywalnych z prawami i obowiązkami obywateli Unii Europejskiej. Powinna ona także wspierać niedyskryminację w życiu

gospodarczym, społecznym i kulturalnym oraz rozwój środków służących zwalczaniu rasizmu i ksenofobii.

- (3) Jednym z kluczowych elementów w promowaniu spójności gospodarczej i społecznej, stanowiącej fundamentalny cel Wspólnoty określony w Traktacie, jest integracja obywateli państw trzecich w państwach członkowskich. Uwzględniając jednak Traktat, Europejski Fundusz na rzecz Integracji Obywateli Państw Trzecich (zwany dalej „Funduszem”) powinien być, w pierwszym rzędzie, ukierunkowany na nowo przybyłych obywateli państw trzecich, w odniesieniu do współfinansowania konkretnych działań wspierających proces integracji w państwach członkowskich.
- (4) W Programie Haskim z dnia 4 i 5 listopada 2004 r. Rada Europejska podkreśla, że w celu osiągnięcia stabilizacji i spójności między społeczeństwami państw członkowskich zasadnicze znaczenie ma opracowanie skutecznych polityk. Rada Europejska wzywa do lepszej koordynacji krajowych polityk integracji poprzez stosowanie wspólnych ram i wzywa państwa członkowskie, Radę i Komisję do wspierania strukturalnej wymiany doświadczeń i informacji na temat integracji.
- (5) Dnia 19 listopada 2004 r., zgodnie z wymogami Programu Haskiego, Rada oraz przedstawiciele rządów państw członkowskich przyjęli „Wspólne zasady podstawowe dotyczące polityki integracji imigrantów w Unii Europejskiej” (zwane dalej „wspólnymi zasadami podstawowymi”). Wspólne zasady podstawowe ułatwiają państwom członkowskim kształtowanie polityki integracji, zapewnia-

⁽¹⁾ Opinia z dnia 14 lutego 2006 r. (Dz.U. C 88 z 11.4.2006, str. 15).

⁽²⁾ Opinia z dnia 16 listopada 2005 r. (Dz.U. C 115 z 16.5.2006, str. 47).

⁽³⁾ Opinia z dnia 14 grudnia 2006 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

jąc wnikliwe omówienie podstawowych zasad, według których państwa te mogą oceniać i określać swoje działania.

- (6) Wspólne zasady podstawowe mają charakter uzupełniający i w pełni synergiczny z aktami prawodawczymi Wspólnoty dotyczącymi przyjmowania i pobytu legalnie przebywających obywateli państw trzecich w odniesieniu do łączenia rodzin i rezydentów długoterminowych oraz do innych obowiązujących właściwych ram prawodawczych, w tym odnoszących się do równości płci, niedyskryminacji i integracji społecznej.
- (7) Przypominając komunikat Komisji zatytułowany „Wspólna agenda na rzecz integracji – ramy integracji obywateli państw trzecich w Unii Europejskiej” z dnia 1 września 2005 r., w konkluzjach Rady z dnia 1 i 2 grudnia 2005 r. dotyczących tej agendy podkreślono potrzebę umocnienia polityki integracyjnej państw członkowskich oraz uznano znaczenie określenia na poziomie europejskim ram integracji legalnie przebywających obywateli państw trzecich we wszystkich aspektach życia społeczeństwa, a w szczególności konkretnych środków służących realizacji wspólnych zasad podstawowych.
- (8) Niepowodzenia poszczególnych państw członkowskich w opracowywaniu i wdrażaniu polityki integracyjnej mogą mieć rozmaite niekorzystne konsekwencje dla pozostałych państw członkowskich i Unii Europejskiej.
- (9) W celu poparcia programu w obszarze integracji władza budżetowa ujęła w budżecie ogólnym Unii Europejskiej na lata 2003–2006 konkretne środki na finansowanie projektów pilotażowych i działań przygotowawczych w dziedzinie integracji (zwane dalej „INTT”).
- (10) W świetle programu INTI i w nawiązaniu do komunikatu Komisji w sprawie imigracji, integracji i zatrudnienia oraz do pierwszego rocznego sprawozdania na temat migracji i integracji uznaje się za konieczne wsparcie Wspólnoty, począwszy od roku 2007, specjalnym instrumentem służącym wspieraniu krajowych wysiłków państw członkowskich na rzecz opracowywania i wdrażania polityki integracyjnej umożliwiającej obywatelom państw trzecich wywodzącym się z różnych środowisk kulturowych, religijnych, językowych i etnicznych spełnienie warunków uzyskania prawa pobytu i łatwiejszą integrację ze społecznościami europejskimi, zgodnie ze wspólnymi zasadami podstawowymi oraz w uzupełnieniu działań Europejskiego Funduszu Społecznego (zwanego dalej „EFS”).
- (11) W celu zapewnienia spójności działań wspólnotowych podejmowanych w dziedzinie integracji obywateli państw trzecich działania finansowane w ramach Funduszu powinny być konkretne i powinny uzupełniać się z działaniami finansowanymi ze środków EFS i Europejskiego Funduszu na rzecz Uchodźców. W tym kontekście w ramach Funduszu i EFS powinny zostać opracowane wspólne uzgodnienia dotyczące programowania w celu zapewnienia spójności działań wspólnotowych w dziedzinie integracji obywateli państw trzecich.
- (12) Mając na uwadze, że zarówno Fundusz, jak i EFS podlegają zasadzie podziału zarządzania z państwami członkowskimi, należy również poczynić ustalenia na poziomie krajowym zapewniające spójność we wdrażaniu. W tym celu należy nałożyć na organy państw członkowskich odpowiedzialne za wdrażanie Funduszu wymóg ustanowienia mechanizmów współpracy i koordynacji z instytucjami wyznaczonymi przez państwa członkowskie do zarządzania wdrażaniem EFS i Europejskiego Funduszu na rzecz Uchodźców oraz zapewnienia, aby działania podjęte w ramach Funduszu były konkretne i uzupełniały działania finansowane ze środków w ramach EFS i Europejskiego Funduszu na rzecz Uchodźców.
- (13) W zakresie, w jakim niniejsza decyzja dotyczy współfinansowania konkretnych działań wspierających proces integracji obywateli państw trzecich w państwach członkowskich, powinna ona być w pierwszej kolejności ukierunkowana na działania odnoszące się do nowo przybyłych obywateli państw trzecich. W tym kontekście można byłoby odwołać się do dyrektywy Rady 2003/109/WE z dnia 25 listopada 2003 r. dotyczącej statusu obywateli państw trzecich będących rezydentami długoterminowymi⁽¹⁾, która ustanawia pięcioletni okres legalnego zamieszkania jako wymóg, który muszą spełniać obywatele państw trzecich, aby móc ubiegać się o status rezydenta długoterminowego.
- (14) Fundusz powinien również wspierać starania państw członkowskich związane z poprawą ich zdolności do opracowywania, wdrażania, monitorowania i ogólnego oceniania wszystkich strategii, polityk i środków integracyjnych dotyczących obywateli państw trzecich, jak również wymiany informacji i najlepszych praktyk oraz współpracy w obrębie państw członkowskich i pomiędzy nimi, przyczyniającej się do umocnienia tych zdolności.
- (15) Niniejsza decyzja ma stanowić część spójnych ram, obejmujących również decyzję nr 573/2007/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 maja 2007 r. ustanawiającą Europejski Fundusz na rzecz Uchodźców na lata 2008–2013 jako część programu ogólnego „Solidarność i zarządzanie przepływami migracyjnymi” oraz uchylająca decyzję Rady 2004/904/WE⁽²⁾, decyzję nr 574/2007/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 maja 2007 r. ustanawiającą Fundusz Granic Zewnętrznych na lata 2007–2013 jako część programu ogólnego „Solidarność i zarządzanie przepływami migracyjnymi”⁽³⁾ oraz decyzję nr 575/2007/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 maja 2007 r. ustanawiającą Europejski Fundusz Powrotów Imigrantów na lata 2008–2013 jako część programu ogólnego „Solidarność i zarządzanie przepływami migracyjnymi”⁽⁴⁾, których celem jest zapewnienie sprawiedliwego podziału odpowiedzialności między państwa członkowskie w odniesieniu do obciążenia finansowego wynikającego z wprowadzenia zintegrowanego zarządzania granicami zewnętrznymi Unii oraz wdrażania wspólnej polityki azylowej i imigracyjnej, prowadzonych zgodnie z tytułem IV części trzeciej Traktatu.

⁽¹⁾ Dz.U. L 16 z 23.1.2004, str. 44.

⁽²⁾ Dz.U. L 144 z 6.6.2007, str. 1.

⁽³⁾ Dz.U. L 144 z 6.6.2007, str. 22.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 144 z 6.6.2007, str. 45.

- (16) Wsparcie udzielane z Funduszu byłoby skuteczniejsze i lepiej ukierunkowane, jeżeli współfinansowanie kwalifikowalnych działań byłoby oparte na strategicznym programowaniu wieloletnim przygotowywanym przez każde państwo członkowskie w dialogu z Komisją.
- (17) Na podstawie przyjętych przez Komisję wytycznych strategicznych każde państwo członkowskie powinno przygotować dokument dotyczący programowania wieloletniego uwzględniający specyficzną sytuację i potrzeby danego kraju oraz przedstawiający jego strategię rozwoju, który powinien stanowić ramy dla realizacji działań, które zostaną ujęte w programach rocznych.
- (18) W kontekście podziału zarządzania, o którym mowa w art. 53 ust. 1 lit. b) rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich⁽¹⁾ (zwanego dalej „rozporządzeniem finansowym”), należy określić warunki umożliwiające Komisji wypełnianie obowiązków związanych z wykonaniem budżetu ogólnego Unii Europejskiej oraz wyjaśnić charakter obowiązków państw członkowskich w zakresie współpracy. Zastosowanie tych warunków umożliwiłoby Komisji upewnienie się, że państwa członkowskie korzystają z Funduszu w sposób prawidłowy i zgodny z prawem oraz zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami w rozumieniu art. 27 i art. 48 ust. 2 rozporządzenia finansowego.
- (19) W celu przydzielenia państwom członkowskim dostępnych zasobów rocznych należy ustalić obiektywne kryteria. Kryteria te powinny uwzględniać ogólną liczbę obywateli państw trzecich legalnie przebywających w państwach członkowskich oraz ogólną liczbę nowoprzybyłych obywateli państw trzecich w danym okresie odniesienia.
- (20) Państwa członkowskie powinny przyjąć właściwe środki w celu zagwarantowania odpowiedniego funkcjonowania systemu zarządzania i kontroli oraz jakości realizacji. W tym celu niezbędne jest ustalenie zasad ogólnych i niezbędnych funkcji, jakie powinny spełniać wszystkie programy.
- (21) Zgodnie z zasadami pomocniczości i proporcjonalności państwa członkowskie powinny w pierwszym rzędzie odpowiadać za wykorzystanie środków finansowych Funduszu i jego kontrolę.
- (22) Należy określić obowiązki państw członkowskich w zakresie systemów zarządzania i kontroli, poświadczania wydatków, a także zapobiegania nieprawidłowościom i naruszeniom prawa wspólnotowego oraz ich wykrywania i korygowania, tak aby zagwarantować skuteczną i prawidłową realizację programów wieloletnich i rocznych. W szczególności, w odniesieniu do kwestii zarządzania i kontroli, konieczne jest ustalenie warunków, na jakich państwa członkowskie zapewnią wprowadzenie i właściwe funkcjonowanie odpowiednich systemów.
- (23) Bez uszczerbku dla uprawnień Komisji w zakresie kontroli finansowej, należy zachęcać do współpracy pomiędzy państwami członkowskimi a Komisją w tej dziedzinie.
- (24) Skuteczność i wpływ działań wspieranych przez Fundusz zależą również od ich oceny oraz upowszechniania wyników. Należy formalnie określić obowiązki państw członkowskich i Komisji w tym względzie oraz ustalenia zapewniające rzetelność oceny i jakość odnośnych informacji.
- (25) Należy przeprowadzać ocenę działań w celu dokonania przeglądu śródkresowego oraz oceny oddziaływania, a proces oceny powinien zostać włączony do ustaleń dotyczących monitorowania projektu.
- (26) Mając na uwadze znaczenie uwidocznienia finansowania wspólnotowego, Komisja powinna przedstawić wytyczne mające ułatwić każdej instytucji, organizacji pozarządowej, organizacji międzynarodowej lub innemu podmiotowi otrzymującemu dotację w ramach Funduszu, właściwe ukazanie otrzymanego wsparcia, z uwzględnieniem praktyki stosowanej w zakresie innych instrumentów w ramach podziału zarządzania, takich jak fundusze strukturalne.
- (27) Niniejsza decyzja ustanawia kopertę finansową na cały okres trwania programu w rozumieniu pkt 38 Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 17 maja 2006 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie dyscypliny budżetowej i należytego zarządzania finansami⁽²⁾, nie naruszając jednak tym samym uprawnień władzy budżetowej określonych w Traktacie.
- (28) W związku z tym, że cel niniejszej decyzji, mianowicie wspieranie integracji obywateli państw trzecich w społeczeństwach przyjmujących państw członkowskich w ramach wspólnych zasad podstawowych, nie może być osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast z uwagi na rozmiary i skutki działań możliwe jest jego lepsze osiągnięcie na poziomie Wspólnoty, Wspólnota może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsza decyzja nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
- (29) Środki niezbędne do wykonania niniejszej decyzji należy przyjąć zgodnie z decyzją Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. ustanawiającą warunki wykonywania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji⁽³⁾.
- (30) W celu zapewnienia terminowej realizacji Funduszu niniejszą decyzją powinno stosować się od dnia 1 stycznia 2007 r.

⁽¹⁾ Dz.U. L 248 z 16.9.2002, str. 1. Rozporządzenie zmienione rozporządzeniem (WE, Euratom) nr 1995/2006 (Dz.U. L 390 z 30.12.2006, str. 1).

⁽²⁾ Dz.U. C 139 z 14.6.2006, str. 1.

⁽³⁾ Dz.U. L 184 z 17.7.1999, str. 23. Decyzja zmieniona decyzją 2006/512/WE (Dz.U. L 200 z 22.7.2006, str. 11).

- (31) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu w sprawie stanowiska Danii, dołączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszej decyzji i nie jest nią związana ani nie podlega jej stosowaniu.
- (32) Zgodnie z art. 3 Protokołu w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii, dołączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, Irlandia notyfikowała pismem z dnia 6 września 2005 r. swoją chęć uczestniczenia w przyjęciu i stosowaniu niniejszej decyzji.
- (33) Zgodnie z art. 3 Protokołu w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii, dołączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, Zjednoczone Królestwo notyfikowało pismem z dnia 27 października 2005 r. swoją chęć uczestniczenia w przyjęciu i stosowaniu niniejszej decyzji,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

ROZDZIAŁ I

PRZEDMIOT, CELE I DZIAŁANIA

Artykuł 1

Przedmiot i zakres zastosowania

1. Niniejsza decyzja ustanawia, na okres od dnia 1 stycznia 2007 r. do dnia 31 grudnia 2013 r., Europejski Fundusz na rzecz Integracji Obywateli Państw Trzecich (zwany dalej „Funduszem”), jako część spójnych ram obejmujących również decyzję nr 573/2007/WE, decyzję nr 574/2007/WE oraz decyzję nr 575/2007/WE, w celu przyczynienia się do wzmocnienia przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, a także zastosowania zasady solidarności między państwami członkowskimi.

Niniejsza decyzja określa cele, do osiągnięcia których Fundusz się przyczynia, zasady jego realizacji, dostępne zasoby finansowe oraz kryteria dystrybucji, którymi należy kierować się, przydzielając dostępne zasoby finansowe.

Ustanawia ona zasady zarządzania Funduszem, w tym zasady finansowe, a także mechanizmy monitorowania i kontroli oparte na podziale odpowiedzialności między Komisję i państwa członkowskie.

2. Obywatele państw trzecich przebywający na terytorium państwa trzeciego, którzy zastosowali się do konkretnych środków poprzedzających wyjazd lub spełnili warunki określone w prawie krajowym, w tym warunki dotyczące zdolności do integracji ze społeczeństwem danego państwa członkowskiego, są objęci zakresem zastosowania niniejszej decyzji.

3. Obywatele państw trzecich, którzy wystąpili z wnioskiem o azyl, w odniesieniu do którego nie została jeszcze podjęta ostateczna decyzja, lub którzy korzystają ze statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, lub kwalifikują się do statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej zgodnie z dyrektywą Rady 2004/83/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie minimalnych norm dla

kwalifikacji i statusu obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako uchodźców lub jako osoby, które z innych względów potrzebują międzynarodowej ochrony oraz zawartości przyznawanej ochrony⁽¹⁾, są wyłączeni z zakresu zastosowania niniejszej decyzji.

4. Obywatel kraju trzeciego oznacza każdą osobę niebędącą obywatelem Unii w rozumieniu art. 17 ust. 1 Traktatu.

Artykuł 2

Cel ogólny Funduszu

1. Celem ogólnym Funduszu jest wspieranie działań podejmowanych przez państwa członkowskie mających na celu umożliwienie obywatelom państw trzecich wywodzącym się z różnych środowisk gospodarczych, społecznych, kulturowych, religijnych, językowych i etnicznych spełnienia warunków uzyskania prawa pobytu i ułatwienie ich integracji ze społeczeństwami europejskimi.

Fundusz koncentruje się w pierwszym rzędzie na działaniach związanych z integracją nowo przybyłych obywateli państw trzecich.

2. Aby wspomagać realizację celu, o którym mowa w ust. 1, Fundusz wnosi wkład w opracowywanie i wdrażanie krajowych strategii integracji obywateli państw trzecich we wszystkich aspektach społecznych, w szczególności biorąc pod uwagę zasadę, zgodnie z którą integracja jest przebiegającym dwukierunkowo, dynamicznym procesem wzajemnego dostosowywania się wszystkich imigrantów i mieszkańców państw członkowskich.

3. Fundusz wnosi wkład w finansowanie pomocy technicznej z inicjatywy państw członkowskich lub Komisji.

Artykuł 3

Cele szczegółowe

Fundusz przyczynia się do realizacji następujących celów szczegółowych:

- ułatwienia opracowywania i wdrażania procedur przyjmowania imigrantów, które są istotne dla procesu integracji obywateli państw trzecich i wspierają ten proces;
- opracowywania i wdrażania procesu integracji nowo przybyłych obywateli państw trzecich w państwach członkowskich;
- zwiększenia zdolności państw członkowskich w zakresie opracowywania, wdrażania, monitorowania i oceny polityk oraz środków służących integracji obywateli państw trzecich;
- wymianie informacji, najlepszych praktyk oraz współpracy w obrębie państw członkowskich i pomiędzy nimi w zakresie opracowywania, wdrażania, monitorowania i oceny polityk oraz środków służących integracji obywateli państw trzecich.

⁽¹⁾ Dz.U. L 304 z 30.9.2004, str. 12.

Artykuł 4

Działania kwalifikowalne w państwach członkowskich

1. W odniesieniu do celu określonego w art. 3 lit. a) Fundusz wspiera działania w państwach członkowskich, które mają na celu:

- a) ułatwianie opracowywania i wdrażania przez państwa członkowskie procedur przyjmowania imigrantów, między innymi poprzez wspieranie procesu konsultacji z odpowiednimi zainteresowanymi stronami oraz doradztwa prowadzonego przez ekspertów lub wymiany informacji w zakresie rozwiązań ukierunkowanych na poszczególne narodowości lub kategorie obywateli państw trzecich;
- b) zwiększanie skuteczności wdrażania procedur przyjmowania imigrantów oraz przybliżania tych procedur obywatelom państw trzecich, między innymi poprzez stosowanie przyjaznych użytkownikowi technologii informatycznych i komunikacyjnych, kampanii informacyjnych i procedur selekcji;
- c) lepsze przygotowanie obywateli państw trzecich do integracji ze społeczeństwem kraju przyjmującego poprzez wspieranie środków mających zastosowanie przed ich wyjazdem z kraju pochodzenia, pozwalających im uzyskać wiedzę i umiejętności niezbędne do integracji, takich jak szkolenia zawodowe, pakiety informacyjne, kompleksowe kursy kształtujące świadomość obywatelską oraz nauczanie języków w kraju pochodzenia.

2. W odniesieniu do celu określonego w art. 3 lit. b) Fundusz wspiera działania w państwach członkowskich, które mają na celu:

- a) organizację programów i zajęć mających na celu wprowadzenie nowo przybyłych obywateli państw trzecich do społeczeństwa kraju przyjmującego i umożliwiających im uzyskanie podstawowej wiedzy dotyczącej języka, historii, instytucji, aspektów społeczno-gospodarczych, życia kulturalnego oraz podstawowych norm i wartości społeczeństwa kraju przyjmującego, a także uzupełnianie już istniejących programów i zajęć tego rodzaju;
- b) opracowywanie i poprawę jakości takich programów i zajęć organizowanych na poziomie lokalnym i regionalnym, z położeniem szczególnego nacisku na kształtowanie świadomości obywatelskiej;
- c) skuteczniejsze docieranie takich programów i zajęć do poszczególnych grup, takich jak osoby pozostające na utrzymaniu osób podlegających procedurom przyjmowania imigrantów, dzieci, kobiety, osoby starsze, niepiśmienne lub niepełnosprawne;
- d) zwiększenie elastyczności takich programów i zajęć, w szczególności w oparciu o kursy oferowane w niepełnym wymiarze godzin, moduły przyspieszone, systemy kształcenia na odległość lub naukę przez internet oraz podobne modele szkolenia umożliwiające obywatelom państw trzecich ukończenie takich programów i zajęć przy jednoczesnym kontynuowaniu pracy lub nauki;
- e) opracowywanie i realizację takich programów lub zajęć, ukierunkowanych na młodych obywateli państw trzecich

stojących przed konkretnymi problemami społecznymi i kulturowymi związanymi z kwestiami tożsamości;

- f) opracowywanie takich programów lub zajęć zachęcających do przyjmowania i wspomagających proces integracji wysoko wykwalifikowanych i wykwalifikowanych obywateli państw trzecich.

3. W odniesieniu do celów określonych w art. 3 lit. c) i d) Fundusz wspiera działania w obrębie państw członkowskich i pomiędzy nimi, które mają na celu:

- a) poprawę dostępu obywateli państw trzecich do publicznych i prywatnych dóbr i usług, między innymi poprzez usługi pośrednictwa, usługi tłumaczenia ustnego i pisemnego oraz zwiększanie kompetencji interkulturowej personelu;
- b) tworzenie trwałych struktur organizacyjnych służących integracji i zarządzaniu różnorodnością, propagowanie trwałego i zrównoważonego udziału w życiu obywatelskim i kulturalnym oraz rozwój form współpracy między odpowiednimi zainteresowanymi stronami, umożliwiającymi urzędnikom na różnych szczeblach szybkie uzyskiwanie informacji na temat doświadczeń i praktyk z innych ośrodków, oraz, o ile to możliwe, łączenie zasobów;
- c) opracowywanie i wdrażanie szkoleń międzykulturowych, budowanie zdolności i zarządzanie różnorodnością, szkolenia personelu usługodawców w sektorze publicznym i prywatnym, w tym w instytucjach edukacyjnych;
- d) umocnienie zdolności, na różnych poziomach władz krajowych i w różnych resortach, do koordynowania, wdrażania, monitorowania i oceny krajowych strategii integracji obywateli państw trzecich;
- e) udział w ocenie procedur przyjmowania imigrantów lub programów i zajęć, o których mowa w ust. 2, poprzez wspieranie reprezentatywnych badań statystycznych wśród obywateli państw trzecich, którzy skorzystali z udziału w takich programach lub zajęciach lub wśród odpowiednich zainteresowanych stron, takich jak przedsiębiorstwa, organizacje pozarządowe i władze regionalne lub lokalne;
- f) wprowadzanie i wdrażanie programów w celu gromadzenia i analizowania informacji o potrzebach poszczególnych kategorii obywateli państw trzecich na poziomie lokalnym lub regionalnym poprzez tworzenie platform konsultacji dla obywateli państw trzecich i wymiany informacji między zainteresowanymi stronami oraz poprzez prowadzenie badań statystycznych wśród społeczności imigrantów w celu określenia najlepszej reakcji na te potrzeby;
- g) udział w przebiegającym dwukierunkowo procesie leżącym u podstaw polityki integracyjnej poprzez tworzenie platform konsultacji dla obywateli państw trzecich i wymiany informacji między zainteresowanymi stronami oraz platform dialogu międzykulturowego, między religiami i w obrębie religii pomiędzy społecznościami lub pomiędzy społecznościami a organami określającymi politykę i podejmującymi decyzje;
- h) opracowywanie wskaźników i punktów odniesienia do oceny postępu na poziomie krajowym;

- i) opracowywanie wysokiej klasy narzędzi do monitorowania i systemów ocen polityki i środków służących integracji;
- j) zwiększanie akceptacji dla zjawiska migracji w społeczeństwach krajów przyjmujących, jak również dla środków służących integracji, poprzez kampanie zwiększające świadomość społeczną, w szczególności w mediach.

Artykuł 5

Działania wspólnotowe

1. Z inicjatywy Komisji można wykorzystać nie więcej niż 7 % dostępnych zasobów Funduszu na finansowanie działań ponadnarodowych lub działań będących przedmiotem zainteresowania całej Wspólnoty (zwane dalej „działaniami wspólnotowymi”) dotyczących polityki imigracyjnej i integracyjnej.
2. Aby kwalifikować się do finansowania, działania wspólnotowe w szczególności:
 - a) zwiększają współpracę wspólnotową w zakresie wprowadzania w życie prawa wspólnotowego i dobrych praktyk w zakresie imigracji oraz wprowadzania w życie dobrych praktyk w zakresie integracji;
 - b) wspierają tworzenie ponadnarodowych sieci współpracy oraz projektów pilotażowych opartych na ponadnarodowym partnerstwie podmiotów w dwóch lub większej liczbie państw członkowskich, mających za zadanie wspieranie innowacji, ułatwianie wymiany doświadczeń i dobrych praktyk oraz poprawę jakości polityki integracyjnej;
 - c) wspierają ponadnarodowe kampanie na rzecz zwiększania świadomości społecznej;
 - d) wspierają badania, rozpowszechnianie i wymianę informacji na temat najlepszych praktyk i wszystkich innych aspektów polityki imigracyjnej i integracyjnej, w tym na temat wykorzystywania najnowszych technologii;
 - e) wspierają projekty pilotażowe i opracowania badające możliwości nowych form współpracy wspólnotowej w dziedzinie imigracji i integracji i prawa wspólnotowego w zakresie imigracji;
 - f) wspierają opracowywanie i stosowanie przez państwa członkowskie wspólnych narzędzi, metod i wskaźników statystycznych do celów pomiaru rozwoju polityki imigracyjnej i integracyjnej.
3. Roczny program pracy określający priorytety działań wspólnotowych przyjmuje się zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 52 ust. 2.

ROZDZIAŁ II

ZASADY POMOCY

Artykuł 6

Komplementarność, spójność i zgodność

1. Fundusz zapewnia pomoc, która uzupełnia działania podejmowane na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, włączając do nich priorytety Wspólnoty.

W szczególności w celu zapewnienia spójności działań Wspólnoty w zakresie integracji obywateli państw trzecich działania finansowane w ramach niniejszego Funduszu mają konkretny charakter i uzupełniają się z działaniami finansowanymi w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu na rzecz Uchodźców.

2. Komisja i państwa członkowskie zapewniają spójność pomocy z Funduszu oraz państw członkowskich z działaniami, politykami i priorytetami Wspólnoty. Spójność ta znajduje w szczególności odbicie w programie wieloletnim, o którym mowa w art. 16.

3. Działania finansowane z Funduszu są zgodne z postanowieniami Traktatu i przepisami aktów prawnych przyjętych na jego podstawie.

Artykuł 7

Programowanie

1. Cele Funduszu realizowane są w ramach wieloletniego okresu programowania w latach 2007–2013, z zastrzeżeniem przeglądu śródkresowego zgodnie z art. 20. System programowania wieloletniego obejmuje priorytety oraz procesy zarządzania, podejmowania decyzji, audytu i poświadczania wydatków.

2. Zatwierdzone przez Komisję programy wieloletnie są realizowane poprzez programy roczne.

Artykuł 8

Pomocniczość i proporcjonalność interwencji

1. Obowiązek realizacji programów wieloletnich i rocznych, o których mowa w art. 17 i 19, spoczywa na państwach członkowskich, na odpowiednim szczeblu terytorialnym, zgodnie z systemem instytucjonalnym właściwym dla każdego państwa członkowskiego. Obowiązek ten jest wykonywany zgodnie z niniejszą decyzją.

2. W odniesieniu do przepisów dotyczących audytu środki stosowane przez Komisję i państwa członkowskie różnią się w zależności od wielkości wkładu finansowego Wspólnoty. Tę samą zasadę stosuje się do przepisów dotyczących oceny oraz do sprawozdań z realizacji programów wieloletnich i rocznych.

Artykuł 9

Metody wykonania

1. Budżet Wspólnoty przydzielony Funduszowi wykonuje się zgodnie z art. 53 ust. 1 lit. b) rozporządzenia finansowego, z wyjątkiem działań wspólnotowych, o których mowa w art. 5, oraz pomocy technicznej, o której mowa w art. 14. Państwa członkowskie i Komisja zapewniają przestrzeganie zasady należytego zarządzania finansami.

2. Komisja wykonuje swoje obowiązki w zakresie wykonania budżetu ogólnego Unii Europejskiej poprzez:

- a) sprawdzanie istnienia i właściwego funkcjonowania systemów zarządzania i kontroli w państwach członkowskich zgodnie z procedurami opisanymi w art. 30;
- b) wstrzymywanie lub zawieszanie całości lub części płatności w przypadku wadliwego funkcjonowania krajowych systemów zarządzania i kontroli, zgodnie z procedurami opisanymi w art. 39 i 40, oraz stosowanie wszelkich innych niezbędnych korekt finansowych zgodnie z procedurami opisanymi w art. 43 i 44.

Artykuł 10

Partnerstwo

1. Każde państwo członkowskie organizuje, zgodnie z obowiązującymi przepisami i praktykami krajowymi, partnerstwo z instytucjami i podmiotami, które uczestniczą w realizacji programu wieloletniego lub które mogą, według zainteresowanego państwa członkowskiego, wnieść użyteczny wkład w jego opracowanie.

Takie instytucje i podmioty mogą obejmować właściwe władze regionalne, lokalne, miejskie i inne władze publiczne, organizacje międzynarodowe i podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, takie jak organizacje pozarządowe lub partnerzy społeczni.

Partnerstwem tym objęte są co najmniej instytucje odpowiedzialne za wykonanie, wyznaczone przez państwa członkowskie do celu zarządzania interwencjami Europejskiego Funduszu Społecznego i instytucja odpowiedzialna Europejskiego Funduszu na rzecz Uchodźców.

2. Partnerstwo takie jest prowadzone w całkowitej zgodności z uprawnieniami instytucjonalnymi, prawnymi i finansowymi, właściwymi dla danej kategorii partnera.

ROZDZIAŁ III

RAMY FINANSOWE

Artykuł 11

Zasoby ogólne

1. Koperta finansowa na realizację działań finansowanych z Funduszu w okresie od dnia 1 stycznia 2007 r. do dnia 31 grudnia 2013 r. wynosi 825 mln EUR.

2. Roczne środki dla Funduszu są zatwierdzane przez władzę budżetową w obrębie limitów wyznaczonych w ramach finansowych.

3. Komisja dokonuje indykatywnego rocznego podziału na poszczególne państwa członkowskie zgodnie z kryteriami ustalonymi w art. 12.

Artykuł 12

Roczna dystrybucja zasobów na kwalifikowalne działania w państwach członkowskich

1. Każde państwo członkowskie otrzymuje stałą kwotę w wysokości 500 000 EUR ze środków przydzielanych rocznie Funduszowi.

Dla państw, które przystąpią do Unii Europejskiej w okresie 2007–2013, kwotę tę na pozostającą część okresu 2007–2013, licząc od roku następującego po przystąpieniu, ustala się na 500 000 EUR rocznie.

2. Pozostałe dostępne zasoby roczne są rozdzielane między państwa członkowskie w następujący sposób:

- a) 40 % proporcjonalnie do ogólnej liczby obywateli państw trzecich legalnie przebywających na terytorium państw członkowskich w okresie poprzednich trzech lat; oraz
- b) 60 % proporcjonalnie do ogólnej liczby obywateli państw trzecich, którzy otrzymali wydane przez państwo członkowskie pozwolenie na przebywanie na jego terytorium w okresie poprzednich trzech lat.

3. Jednakże do celów obliczeń, o których mowa w ust. 2 lit. b), nie uwzględnia się następujących kategorii osób:

- a) pracowników sezonowych w rozumieniu prawa krajowego;
- b) obywateli państw trzecich przyjętych w celu odbywania studiów, udziału w wymianie młodzieży szkolnej, szkoleniu bez wynagrodzenia lub wolontariacie zgodnie z dyrektywą Rady 2004/114/WE ⁽¹⁾;
- c) obywateli państw trzecich przyjętych w celu prowadzenia badań naukowych zgodnie z dyrektywą Rady 2005/71/WE ⁽²⁾;
- d) obywateli państw trzecich, którym odnowiono zezwolenie wydane przez państwo członkowskie lub zmieniono status, w tym obywateli państw trzecich, którzy uzyskali status rezydenta długoterminowego zgodnie z dyrektywą 2003/109/WE.

4. Wielkościami odniesienia są najnowsze statystyki opracowane przez Komisję (Eurostat) na podstawie danych dostarczonych przez państwa członkowskie zgodnie z prawem wspólnotowym.

W przypadku gdy państwa członkowskie nie dostarczyły Komisji (Eurostatowi) danych statystyk, dostarczają one możliwie najszybciej dane tymczasowe.

⁽¹⁾ Dz.U. L 375 z 23.12.2004, str. 12.

⁽²⁾ Dz.U. L 289 z 3.11.2005, str. 15.

Przed przyjęciem tych danych jako wielkości odniesienia Komisja (Eurostat) ocenia jakość, porównywalność i kompletność informacji statystycznych zgodnie ze standardowymi procedurami operacyjnymi. Na wniosek Komisji (Eurostatu) państwa członkowskie dostarczają jej wszelkich niezbędnych do tego celu informacji.

Artykuł 13

Struktura finansowania

1. Wkład finansowy Funduszu ma postać dotacji.
2. Działania wspierane z Funduszu są współfinansowane ze źródeł publicznych lub prywatnych, nie są nastawione na osiągnięcie zysku i nie kwalifikują się do finansowania z innych źródeł objętych budżetem ogólnym Unii Europejskiej.
3. Środki przyznane z Funduszu uzupełniają wydatki publiczne lub wydatki równoważne przydzielone przez państwa członkowskie na działania objęte niniejszą decyzją.

4. Wkład Wspólnoty we wspierane projekty w odniesieniu do działań realizowanych w państwach członkowskich na podstawie art. 4 nie przekracza 50 % całkowitych kosztów danego działania.

Wkład ten może zostać podwyższony do 75 % w przypadku projektów służących realizacji szczególnych celów priorytetowych wyznaczonych w wytycznych strategicznych, o których mowa w art. 16.

Wkład Wspólnoty podwyższa się do 75 % w państwach członkowskich objętych Funduszem Spójności.

5. W ramach realizacji programów krajowych określonych w rozdziale IV państwa członkowskie dokonują wyboru projektów przeznaczonych do finansowania na podstawie następujących kryteriów minimalnych:

- a) sytuacji i wymogów w danym państwie członkowskim;
- b) efektywności kosztowej wydatków, między innymi z uwzględnieniem liczby osób, których taki projekt dotyczy;
- c) doświadczenia, wiedzy fachowej, wiarygodności i wkładu finansowego organizacji składającej wniosek o finansowanie i wszelkich organizacji partnerskich;
- d) zakresu, w jakim projekt uzupełnia inne działania finansowane z budżetu ogólnego Unii Europejskiej lub stanowią część programów krajowych.

6. Pomoc finansowa Wspólnoty na działania wspierane z Funduszu jest zasadniczo udzielana na okres nie dłuższy niż trzy lata, pod warunkiem przedkładania okresowych sprawozdań z postępów w realizacji.

Artykuł 14

Pomoc techniczna z inicjatywy Komisji

1. Z inicjatywy Komisji lub w jej imieniu, do pułapu 500 000 EUR rocznego przydziału środków z Funduszu, Fundusz może finansować środki przygotowawcze, środki związane z monitorowaniem, wsparciem administracyjnym i technicznym, jak również środki związane z oceną, audytem i kontrolą niezbędne do wykonania niniejszej decyzji.

2. Środki te obejmują:

- a) badania, oceny, ekspertyzy i statystyki, również o charakterze ogólnym, dotyczące funkcjonowania Funduszu;
- b) środki informacyjne przeznaczone dla państw członkowskich, beneficjentów końcowych i opinii publicznej, w tym kampanie mające na celu zwiększanie świadomości społecznej oraz wspólną bazę danych dotyczącą projektów finansowanych w ramach Funduszu;
- c) instalacje, obsługę i łączenie informatycznych systemów zarządzania, monitorowania, kontroli i oceny;
- d) opracowanie wspólnych ram oceny i monitorowania, jak również systemu wskaźników z uwzględnieniem, w stosownych przypadkach, wskaźników krajowych;
- e) doskonalenie metod oceny i wymiany informacji o praktykach w tym zakresie;
- f) środki informacyjne i szkoleniowe przeznaczone dla instytucji wyznaczonych przez państwa członkowskie zgodnie z rozdziałem V, stanowiące uzupełnienie wysiłków podejmowanych przez państwa członkowskie w celu udzielenia ich instytucjom wskazówek zgodnie z art. 30 ust. 2.

Artykuł 15

Pomoc techniczna z inicjatywy państw członkowskich

1. Z inicjatywy danego państwa członkowskiego, w odniesieniu do każdego programu rocznego, Fundusz może finansować środki przygotowawcze, środki związane z zarządzaniem, monitorowaniem, oceną, jak również środki informacyjne i kontrolne oraz środki służące wzmocnieniu zdolności administracyjnych do celów realizacji Funduszu.

2. Kwota przeznaczona na pomoc techniczną w ramach każdego programu rocznego nie może przekraczać:

- a) na lata 2007–2010 – 7 % całkowitej rocznej kwoty współfinansowania przydzielonej temu państwu członkowskiemu, plus 30 000 EUR; oraz
- b) na lata 2011–2013 – 4 % całkowitej rocznej kwoty współfinansowania przydzielonej temu państwu członkowskiemu, plus 30 000 EUR.

ROZDZIAŁ IV

PROGRAMOWANIE

Artykuł 16

Przyjęcie wytycznych strategicznych

1. Komisja przyjmuje wytyczne strategiczne określające ramy interwencji Funduszu, z uwzględnieniem postępu w opracowywaniu i wdrażaniu prawodawstwa wspólnotowego w dziedzinie imigracji oraz w innych dziedzinach związanych z integracją obywateli państw trzecich, jak również indykatywny podział zasobów finansowych Funduszu w danym okresie.
2. W odniesieniu do każdego z celów Funduszu wytyczne te służą w szczególności realizacji priorytetów Wspólnoty, mając na celu promowanie wspólnych zasad podstawowych.
3. Komisja przyjmuje wytyczne strategiczne odnoszące się do wieloletniego okresu programowania do dnia 31 lipca 2007 r.
4. Wytyczne strategiczne przyjmuje się zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 52 ust. 2.

Artykuł 17

Przygotowywanie i zatwierdzanie krajowych programów wieloletnich

1. Na podstawie wytycznych strategicznych, o których mowa w art. 16, każde państwo członkowskie przedstawia projekt programu wieloletniego, który składa się z następujących elementów:
 - a) opisu aktualnej sytuacji w tym państwie członkowskim w odniesieniu do wdrażania krajowych strategii integracji w kontekście wspólnych zasad podstawowych oraz, jeżeli dostępne, w odniesieniu do opracowywania i realizacji krajowych programów przyjmowania imigrantów oraz programów wprowadzających;
 - b) analizy potrzeb występujących w danym państwie członkowskim w odniesieniu do krajowych strategii integracji oraz, jeżeli dostępne, programów przyjmowania imigrantów i programów wprowadzających, a także wskazania celów operacyjnych umożliwiających zaspokojenie tych potrzeb w okresie objętym programem wieloletnim;
 - c) przedstawienia odpowiedniej strategii osiągnięcia tych celów oraz priorytetów przypisanych ich osiągnięciu, a także opisu działań przewidzianych w celu realizacji tych priorytetów;
 - d) wskazania, czy strategia ta jest spójna z innymi instrumentami regionalnymi, krajowymi i wspólnotowymi;
 - e) informacji na temat priorytetów i ich celów szczegółowych. Cele te określa się ilościowo z wykorzystaniem ograniczonej liczby wskaźników, z uwzględnieniem zasady proporcjonalności. Wskaźniki umożliwiają mierzenie postępu

w stosunku do sytuacji wyjściowej oraz skuteczności realizacji priorytetów poprzez osiągnięcie celów szczegółowych;

- f) opisu podejścia wybranego do realizacji zasady partnerstwa określonej w art. 10;
 - g) projektu planu finansowania, który określa proponowany wkład finansowy Funduszu i ogólną kwotę współfinansowania publicznego lub prywatnego dla każdego priorytetu i każdego programu rocznego;
 - h) opisu środków podjętych w celu zapewnienia komplementarności względem działań finansowanych w ramach EFS;
 - i) przepisów ustanowionych w celu zapewnienia podania treści programu wieloletniego do wiadomości publicznej.
2. Państwa członkowskie przedkładają Komisji projekt programu wieloletniego nie później niż cztery miesiące po przedstawieniu przez Komisję wytycznych strategicznych na dany okres.
 3. W celu zatwierdzenia projektu programu wieloletniego Komisja przeprowadza analizę:
 - a) zgodności projektu programu wieloletniego z celami Funduszu i wytycznymi strategicznymi, o których mowa w art. 16;
 - b) istotności działań przewidzianych w projekcie programu wieloletniego w świetle proponowanej strategii;
 - c) zgodności ustaleń w zakresie zarządzania i kontroli, dokonanych przez dane państwo członkowskie w odniesieniu do realizacji interwencji Funduszu, z przepisami niniejszej decyzji;
 - d) zgodności projektu programu wieloletniego z prawem wspólnotowym, w szczególności z przepisami prawa wspólnotowego mającymi na celu zapewnienie swobodnego przepływu osób w powiązaniu z bezpośrednio z nimi związanymi środkami towarzyszącymi w odniesieniu do kontroli granic zewnętrznych, azylu i imigracji.
 4. W przypadku gdy Komisja uzna, że projekt programu wieloletniego jest niespójny z wytycznymi strategicznymi lub że jest on niezgodny z przepisami niniejszej decyzji w zakresie systemów zarządzania i kontroli lub z prawem wspólnotowym, wzywa ona dane państwo członkowskie do przedstawienia wszystkich niezbędnych informacji i, w stosownych przypadkach, dokonania odpowiednich zmian w projekcie programu wieloletniego.
 5. Komisja zatwierdza każdy program wieloletni w terminie trzech miesięcy od chwili jego formalnego przedłożenia, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 52 ust. 2.

Artykuł 18

Zmiana programów wieloletnich

1. Z inicjatywy danego państwa członkowskiego lub Komisji program wieloletni poddaje się ponownej analizie i w razie konieczności wprowadza się do niego zmiany obowiązujące w pozostałej części okresu programowania w celu uwzględnienia w większym stopniu lub w inny sposób priorytetów Wspólnoty. Ponowna analiza programów wieloletnich może nastąpić w świetle przeprowadzonych ocen lub w następstwie trudności napotkanych podczas realizacji.

2. Komisja przyjmuje decyzję w sprawie zatwierdzenia zmiany programu wieloletniego możliwie najszybciej po formalnym przedłożeniu stosownego wniosku przez zainteresowane państwo członkowskie. Zmiana programu wieloletniego przeprowadzana jest zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 52 ust. 2.

Artykuł 19

Programy roczne

1. Zatwierdzone przez Komisję programy wieloletnie są realizowane poprzez programy roczne.

2. Do dnia 1 lipca każdego roku Komisja przedstawia państwom członkowskim szacunkowe kwoty, które zostaną im przydzielone na następny rok z ogólnej kwoty środków przydzielonych w ramach rocznej procedury budżetowej, obliczone zgodnie z art. 12.

3. Do dnia 1 listopada każdego roku państwa członkowskie przedstawiają Komisji projekt programu rocznego na następny rok sporządzony zgodnie z programem wieloletnim i składający się z następujących elementów:

- a) ogólnych zasad wyboru projektów, które mają być finansowane w ramach programu rocznego;
- b) opisu działań, które mają być wspierane w ramach programu rocznego;
- c) proponowanego finansowego podziału wkładu Funduszu na różne działania w ramach programu oraz wskazanie wnioskowanej kwoty na pokrycie pomocy technicznej w ramach art. 15, służącej realizacji programu rocznego.

4. Analizując projekt programu rocznego państwa członkowskiego, Komisja uwzględnia ostateczną kwotę środków przydzielonych Funduszowi w ramach procedury budżetowej.

W terminie jednego miesiąca od formalnego przedłożenia projektu programu rocznego Komisja informuje dane państwo członkowskie o możliwości jego zatwierdzenia. Jeżeli projekt programu rocznego jest niezgodny z programem wieloletnim, Komisja wzywa to państwo członkowskie do przedstawienia wszystkich niezbędnych informacji i, w stosownych przypadkach, do wprowadzenia odpowiednich zmian do projektu programu rocznego.

Komisja przyjmuje decyzję w sprawie finansowania, zatwierdzając program roczny, do dnia 1 marca danego roku. W decyzji

określa się kwotę przydzieloną danemu państwu członkowskiemu oraz okres, w którym wydatki są kwalifikowalne.

Artykuł 20

Przegląd śródkresowy programu wieloletniego

1. Komisja dokonuje przeglądu wytycznych strategicznych i w razie potrzeby przyjmuje, do dnia 31 marca 2010 r., zmienione wytyczne strategiczne na lata 2011–2013.

2. W przypadku przyjęcia takich zmienionych wytycznych strategicznych każde państwo członkowskie ponownie analizuje swój program wieloletni i, w stosownych przypadkach, wprowadza do niego zmiany.

3. Przepisy określone w art. 17, dotyczące przygotowywania i zatwierdzania krajowych programów wieloletnich, stosuje się odpowiednio do przygotowywania i zatwierdzania tych zmienionych programów wieloletnich.

4. Zmienione wytyczne strategiczne przyjmuje się zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 52 ust. 2.

ROZDZIAŁ V

SYSTEMY ZARZĄDZANIA I KONTROLI

Artykuł 21

Wykonanie

Komisja odpowiada za wykonanie niniejszej decyzji i przyjmuje niezbędne przepisy wykonawcze.

Artykuł 22

Ogólne zasady działania systemów zarządzania i kontroli

Utworzone przez państwa członkowskie systemy zarządzania i kontroli programów wieloletnich zapewniają:

- a) określenie funkcji danych podmiotów w zarządzaniu i kontroli oraz określenie przydziału funkcji w obrębie każdego podmiotu;
- b) zgodność z zasadą rozdzielenia funkcji pomiędzy tymi podmiotami i w ich obrębie;
- c) odpowiednie zasoby dla każdego podmiotu lub wydziału do pełnienia funkcji, które im wyznaczono, przez cały okres realizacji działań współfinansowanych z Funduszu;
- d) procedury dla zapewniania zasadności i prawidłowości wydatków zadeklarowanych w ramach programów rocznych;
- e) wiarygodne, skomputeryzowane systemy rachunkowości i księgowości, monitorowania i sprawozdawczości finansowej;
- f) system sprawozdawczości i monitorowania, w przypadku gdy podmiot odpowiedzialny powierza wykonywanie zadań innemu podmiotowi;

- g) instrukcje postępowania odnoszące się do funkcji, które należy wypełnić;
- h) ustalenia dotyczące audytu funkcjonowania systemu;
- i) systemy i procedury w celu zapewnienia stosowania właściwej ścieżki audytu;
- j) procedury sprawozdawczości i monitorowania nieprawidłowości oraz odzyskiwania kwot nienależnie wypłaconych.

Artykuł 23

Wyznaczanie instytucji

1. Do celów realizacji programu wieloletniego i programów rocznych państwo członkowskie wyznacza:

- a) instytucję odpowiedzialną: organ funkcjonalny państwa członkowskiego, krajowy organ publiczny lub podmiot wyznaczony przez państwo członkowskie, lub podmiot prawa prywatnego państwa członkowskiego wypełniający misję publiczną, który odpowiada za zarządzanie programem wieloletnim i programami rocznymi finansowanymi ze środków Funduszu oraz za wszelkie kontakty z Komisją;
- b) instytucję certyfikującą: krajowy organ publiczny lub podmiot publiczny, lub osoba działająca w charakterze takiego podmiotu lub organu, wyznaczone przez państwo członkowskie do poświadczania deklaracji wydatków przed ich przesłaniem do Komisji;
- c) instytucję audytową: krajowy organ publiczny lub podmiot, pod warunkiem że jest on funkcjonalnie niezależny od instytucji odpowiedzialnej i instytucji certyfikującej, wyznaczony przez państwo członkowskie i odpowiedzialny za weryfikację skutecznego działania systemu zarządzania i kontroli;
- d) w stosownych przypadkach, instytucję delegowaną.

2. Państwo członkowskie określa zasady regulujące jego stosunki z instytucjami, o których mowa w ust. 1, a także ich stosunki z Komisją.

3. Z zastrzeżeniem art. 22 lit. b), niektóre lub wszystkie instytucje, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, mogą stanowić część tego samego podmiotu.

4. Komisja przyjmuje przepisy wykonawcze dla art. 24–28 zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 52 ust. 2.

Artykuł 24

Instytucja odpowiedzialna

1. Instytucja odpowiedzialna spełnia następujące warunki minimalne:

- a) posiada osobowość prawną, chyba że jest organem funkcjonalnym państwa członkowskiego;
- b) dysponuje infrastrukturą wymaganą do prowadzenia łatwej komunikacji z szerokim gronem użytkowników,

podmiotami odpowiedzialnymi w innych państwach członkowskich oraz Komisją;

- c) działa w otoczeniu administracyjnym, które pozwala jej prawidłowo wykonywać zadania i unikać wszelkich konfliktów interesów;
- d) jest w stanie stosować wspólnotowe zasady zarządzania funduszami;
- e) dysponuje środkami finansowymi i możliwościami w zakresie zarządzania proporcjonalnymi do wielkości funduszy wspólnotowych, którymi będzie zobowiązana zarządzać;
- f) dysponuje personelem, którego kwalifikacje zawodowe i umiejętności językowe odpowiadają potrzebom pracy administracyjnej w środowisku międzynarodowym.

2. Państwo członkowskie zapewnia instytucji odpowiedzialnej odpowiednie środki finansowe, tak aby mogła ona właściwie wykonywać swoje zadania w sposób ciągły przez cały okres 2007–2013.

3. Komisja może udzielać państwom członkowskim pomocy w szkoleniu personelu, w szczególności w odniesieniu do prawidłowego stosowania rozdziałów V–IX.

Artykuł 25

Zadania instytucji odpowiedzialnej

1. Instytucja odpowiedzialna odpowiada za zarządzanie programem wieloletnim i jego realizację zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami.

Instytucja ta w szczególności:

- a) prowadzi konsultacje z partnerami zgodnie z art. 10;
- b) przedkłada Komisji projekt programu wieloletniego i projekty programów rocznych, do których odnoszą się art. 17 i 19;
- c) ustala mechanizm współpracy z instytucjami zarządzającymi wyznaczonymi przez państwa członkowskie w celu realizacji działań w ramach EFS i Europejskiego Funduszu na rzecz Uchodźców;
- d) organizuje i ogłasza zaproszenia do składania ofert i wniosków, w stosownych przypadkach;
- e) organizuje wybór projektów do celów współfinansowania w ramach Funduszu zgodnie z kryteriami określonymi w art. 13 ust. 5;
- f) przyjmuje płatności dokonywane przez Komisję i dokonuje płatności na rzecz beneficjentów końcowych;
- g) zapewnia spójność i komplementarność współfinansowania w ramach Funduszu i w ramach innych stosownych instrumentów finansowych, krajowych i wspólnotowych;

- h) monitoruje dostarczanie współfinansowanych towarów i usług oraz weryfikuje, czy wydatki zadeklarowane na działania zostały rzeczywiście poniesione oraz są zgodne z zasadami wspólnotowymi i krajowymi;
- i) zapewnia istnienie informatycznego systemu ewidencjonowania i przechowywania zapisów księgowych dla każdego działania w ramach programów rocznych oraz zapewnia, że dane na temat realizacji, niezbędne do celów zarządzania finansowego, monitorowania, kontroli i oceny, są gromadzone;
- j) zapewnia utrzymywanie przez beneficjentów końcowych i inne podmioty uczestniczące w realizacji działań współfinansowanych z Funduszu oddzielnego systemu księgowego albo odpowiedniego kodu księgowego dla wszystkich transakcji związanych z danym działaniem, bez uszczerbku dla krajowych przepisów księgowych;
- k) zapewnia przeprowadzanie ocen Funduszu, o których mowa w art. 47, w terminach określonych w art. 48 ust. 2 i zgodnie z normami jakości uzgodnionymi między Komisją a danym państwem członkowskim;
- l) ustala procedury dla zapewnienia, że wszystkie dokumenty dotyczące wydatków i audytów, wymagane do zapewnienia właściwej ścieżki audytu, są przechowywane zgodnie z wymogami, o których mowa w art. 41;
- m) zapewnia otrzymywanie przez instytucję audytową, do celów prowadzenia audytów określonych w art. 28 ust. 1, wszystkich niezbędnych informacji na temat stosowanych procedur zarządzania i projektów współfinansowanych z Funduszu;
- n) zapewnia otrzymywanie przez instytucję certyfikującą, do celów poświadczania, wszystkich niezbędnych informacji na temat procedur i weryfikacji przeprowadzonych w odniesieniu do wydatków;
- o) sporządza i przedkłada Komisji sprawozdania z postępów w realizacji programów rocznych i sprawozdania końcowe z realizacji programów rocznych, deklaracje wydatków poświadczonych przez instytucję certyfikującą i wnioski o płatności lub, w stosownych przypadkach, deklarację zwrotu kosztów;
- p) prowadzi działalność informacyjną i doradczą oraz rozpowszechnia wyniki wspieranych działań;
- q) współpracuje z Komisją i instytucjami odpowiedzialnymi w innych państwach członkowskich;
- r) kontroluje wdrożenie przez beneficjentów końcowych wytycznych, o których mowa w art. 31 ust. 6.

2. Działalność instytucji odpowiedzialnej, związana z zarządzaniem projektami realizowanymi w państwach członkowskich, może być finansowana w ramach ustaleń dotyczących pomocy technicznej, o której mowa w art. 15.

Artykuł 26

Delegacja zadań przez instytucję odpowiedzialną

1. W przypadku gdy wykonanie wszystkich lub niektórych zadań instytucji odpowiedzialnej powierza się instytucji delegowanej, instytucja odpowiedzialna określa dokładnie zakres delegowanych zadań oraz ustala szczegółowe procedury wykonania tych zadań, zgodnie z warunkami określonymi w art. 24.
2. Procedury te obejmują regularne dostarczanie instytucji odpowiedzialnej informacji na temat skutecznego wykonywania delegowanych zadań i opis zastosowanych środków.

Artykuł 27

Instytucja certyfikująca

1. Instytucja certyfikująca:
 - a) poświadcza, że:
 - (i) deklaracja wydatków jest dokładna, wynika z rzetelnych systemów księgowych i jest oparta na weryfikowalnych dokumentach uzupełniających;
 - (ii) zadeklarowane wydatki są zgodne z mającymi zastosowanie zasadami wspólnotowymi i krajowymi oraz zostały poniesione w związku z działaniami wybranymi na podstawie kryteriów mających zastosowanie do programu i zgodnych z zasadami wspólnotowymi i krajowymi;
 - b) zapewnia do celów poświadczania, że otrzymała od instytucji odpowiedzialnej odpowiednie informacje na temat procedur i weryfikacji przeprowadzonych w odniesieniu do wydatków zawartych w deklaracjach wydatków;
 - c) uwzględnia do celów poświadczania wyniki wszystkich audytów przeprowadzonych przez instytucję audytową lub na jej odpowiedzialność;
 - d) utrzymuje w formie elektronicznej zapisy księgowe dotyczące wydatków zadeklarowanych Komisji;
 - e) weryfikuje odzyskanie wszelkich wspólnotowych środków finansowych, w stosownych przypadkach wraz z odsetkami, w przypadku stwierdzenia, że zostały one nienależnie wypłacone w wyniku wykrytych nieprawidłowości;
 - f) prowadzi ewidencję kwot podlegających odzyskaniu i kwot odzyskanych w ramach budżetu ogólnego Unii Europejskiej, w miarę możliwości poprzez potrącenie ich z następnej deklaracji wydatków.
2. Działalność instytucji certyfikującej, związana z projektami realizowanymi w państwach członkowskich, może być finansowana w ramach ustaleń dotyczących pomocy technicznej, o której mowa w art. 15, pod warunkiem poszanowania prerogatyw tej instytucji, określonych w art. 23.

Artykuł 28

Institucja audytowa

1. Instytucja audytowa:
 - a) zapewnia prowadzenie audytów w celu weryfikacji skutecznego funkcjonowania systemu zarządzania i kontroli;
 - b) zapewnia prowadzenie audytów działań na podstawie odpowiedniej próby w celu zweryfikowania zadeklarowanych wydatków; próba taka stanowi co najmniej 10 % całkowitej kwoty kwalifikowalnych wydatków dla każdego programu rocznego;
 - c) przedstawia Komisji, w terminie sześciu miesięcy od zatwierdzenia programu wieloletniego, strategię audytu obejmującą podmioty, które będą przeprowadzać audyty, o których mowa w lit. a) i b), zapewniając przeprowadzanie audytu głównych beneficjentów współfinansowania z Funduszu i równomierny rozkład audytów w całym okresie programowania.
2. W przypadku gdy instytucja audytowa wyznaczona na mocy niniejszej decyzji jest także instytucją audytową wyznaczoną na mocy decyzji nr 573/2007/WE, nr 574/2007/WE i nr 575/2007/WE lub w przypadku gdy do dwóch lub większej liczby tych Funduszy stosuje się wspólny system, można przedłożyć jedną strategię audytu zgodnie z ust. 1 lit. c).
3. Dla każdego programu rocznego instytucja audytowa sporządza sprawozdanie obejmujące:
 - a) roczne sprawozdanie z audytu przedstawiające wyniki audytów przeprowadzonych zgodnie ze strategią audytu w odniesieniu do programu rocznego oraz informujące o wszelkich brakach wykrytych w systemach zarządzania i kontroli programu;
 - b) opinię na podstawie kontroli i audytów, przeprowadzonych na odpowiedzialność instytucji audytowej, w kwestii tego, czy funkcjonowanie systemu zarządzania i kontroli daje uzasadnione zapewnienie, że deklaracje wydatków przedstawione Komisji są prawidłowe i że transakcje będące ich podstawą są zgodne z prawem i prawidłowe;
 - c) deklarację zawierającą ocenę zasadności wniosku o płatność salda lub deklaracji zwrotu kosztów oraz ocenę zgodności z prawem i prawidłowości odnośnych wydatków.
4. Instytucja audytowa zapewnia, że czynności audytowe uwzględniają uznane w skali międzynarodowej standardy audytu.
5. Audyty dotyczące projektów realizowanych w państwach członkowskich mogą być finansowane w ramach ustaleń dotyczących pomocy technicznej, o której mowa w art. 15, pod warunkiem poszanowania prerogatyw instytucji audytowej określonych w art. 23.

ROZDZIAŁ VI

OBOWIĄZKI I KONTROLA

Artykuł 29

Obowiązki państw członkowskich

1. Państwa członkowskie są odpowiedzialne za zapewnienie należytego zarządzania finansowego programem wieloletnim i programami rocznymi oraz za zgodność z prawem i prawidłowość transakcji będących ich podstawą.
2. Państwa członkowskie zapewniają udzielenie instytucjom odpowiedzialnym i wszelkim instytucjom delegowanym, instytucjom certyfikującym, instytucjom audytowym oraz wszelkim innym odnośnym podmiotom odpowiednich wskazówek w sprawie ustanawiania systemów zarządzania i kontroli, o których mowa w art. 22–28, w celu zapewnienia skutecznego i prawidłowego wydatkowania środków finansowych Wspólnoty.
3. Państwa członkowskie zapobiegają nieprawidłowościom, wykrywają je i korygują. Zgłaszają je Komisji i informują Komisję na bieżąco o postępach w wynikłych postępowaniach administracyjnych i prawnych.

W przypadku braku możliwości odzyskania kwot nienależnie wypłaconych beneficjentowi końcowemu dane państwo członkowskie odpowiada za zwrot utraconych kwot do budżetu ogólnego Unii Europejskiej, jeśli zostanie stwierdzone, że straty powstały z jego winy lub w wyniku niedbalstwa z jego strony.

4. Państwa członkowskie odpowiadają w pierwszej kolejności za kontrolę finansową działań oraz zapewniają wdrażanie systemów zarządzania i kontroli oraz audytów w sposób gwarantujący prawidłowe i skuteczne wykorzystanie funduszy wspólnotowych. Przekazują one Komisji opis takich systemów.
5. Szczegółowe przepisy wykonawcze dotyczące ust. 1–4 przyjmuje się zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 52 ust. 2.

Artykuł 30

Systemy zarządzania i kontroli

1. Przed zatwierdzeniem programu wieloletniego przez Komisję zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 52 ust. 2, państwa członkowskie zapewniają utworzenie systemów zarządzania i kontroli zgodnie z art. 22–28. Odpowiadają one za zapewnienie skutecznego funkcjonowania systemów przez cały okres programowania.
2. Wraz z projektem programu wieloletniego państwa członkowskie przedkładają Komisji opis organizacji i procedur dotyczących: instytucji odpowiedzialnych, instytucji delegowanych i instytucji certyfikujących oraz systemów audytu wewnętrznego funkcjonujących w tych instytucjach, a także instytucji audytowej i wszelkich innych podmiotów przeprowadzających audyty na jej odpowiedzialność.
3. Komisja dokonuje przeglądu zastosowania niniejszego przepisu w kontekście przygotowania sprawozdania za lata 2007–2013 określonego w art. 48 ust. 3.

Artykuł 31

Obowiązki Komisji

1. Zgodnie z procedurą określoną w art. 30 Komisja upewnia się, że państwa członkowskie utworzyły systemy zarządzania i kontroli odpowiadające przepisom art. 22–28 oraz, na podstawie rocznych sprawozdań z audytu i przeprowadzonych przez siebie audytów, że systemy funkcjonują skutecznie przez cały okres programowania.

2. Bez uszczerbku dla audytów przeprowadzanych przez państwa członkowskie, urzędnicy lub upoważnieni przedstawiciele Komisji mogą przeprowadzać kontrole na miejscu w celu sprawdzenia skutecznego funkcjonowania systemów zarządzania i kontroli; czynności te mogą obejmować audyty działań ujętych w programach rocznych, przy czym o audycie należy poinformować z wyprzedzeniem co najmniej trzech dni roboczych. W audytach takich mogą brać udział urzędnicy lub upoważnieni przedstawiciele danego państwa członkowskiego.

3. Komisja może wymagać przeprowadzenia przez państwo członkowskie kontroli na miejscu w celu sprawdzenia prawidłowości funkcjonowania systemów lub prawidłowości jednej lub większej liczby transakcji. Urzędnicy Komisji lub jej upoważnieni przedstawiciele mogą brać udział w takich kontrolach.

4. We współpracy z państwami członkowskimi Komisja zapewnia przekazywanie odpowiednich informacji na temat działań wspieranych przez Fundusz, promocję tych działań i ich monitorowanie.

5. We współpracy z państwami członkowskimi Komisja zapewnia spójność i komplementarność działań względem innych stosownych polityk, instrumentów i inicjatyw Wspólnoty.

6. Komisja określa wytyczne zapewniające uwidocznienie środków finansowych przyznanych na mocy niniejszej decyzji.

Artykuł 32

Współpraca z instytucjami audytowymi państw członkowskich

1. Komisja współpracuje z instytucjami audytowymi w celu koordynowania ich odnośnych planów i metodologii audytów, a także dokonuje niezwłocznej wymiany wyników przeprowadzonych audytów systemów zarządzania i kontroli w celu możliwie najlepszego wykorzystania środków kontroli i unikania nieuzasadnionego powielania prac.

Komisja przekazuje swoje uwagi dotyczące strategii audytu przedstawionej na mocy art. 28 w terminie nieprzekraczającym trzech miesięcy od jej otrzymania.

2. Przy określaniu swojej strategii audytu Komisja określa te programy roczne, które uznaje za zadowalające na podstawie posiadanej wiedzy na temat systemów zarządzania i kontroli.

W odniesieniu do tych programów Komisja może stwierdzić, że może polegać głównie na dowodach z audytów przedstawionych przez państwa członkowskie oraz że przeprowadzi ona własne kontrole na miejscu tylko w przypadku istnienia dowodów sugerujących braki w systemach.

ROZDZIAŁ VII

ZARZĄDZANIE FINANSAMI

Artykuł 33

Kwalifikowalność – deklaracje wydatków

1. Wszystkie deklaracje wydatków obejmują kwotę wydatków poniesionych przez beneficjentów końcowych przy realizacji działań oraz odpowiadający im wkład pochodzący ze źródeł publicznych lub prywatnych.

2. Wydatki odpowiadają płatnościom dokonany przez beneficjentów końcowych. Wydatki uzasadnione są opłaconymi fakturami lub dokumentami księgowymi o równoważnej wartości dowodowej.

3. Wydatki mogą być uznane za kwalifikujące się do uzyskania wsparcia z Funduszu wyłącznie wtedy, gdy zostały faktycznie poniesione nie wcześniej niż dnia 1 stycznia roku, o którym mowa w decyzji w sprawie finansowania zatwierdzającej program roczny, o której mowa w art. 19 ust. 4 akapit trzeci. Działania współfinansowane nie mogą zostać zakończone przed początkową datą kwalifikowalności.

Na zasadzie wyjątku, okres, za który dany wydatek jest kwalifikowalny, ustala się na trzy lata w odniesieniu do wydatków poniesionych przy realizacji działań wspieranych w ramach programów rocznych na rok 2007.

4. Zasady regulujące kwalifikowalność wydatków w ramach działań realizowanych w państwach członkowskich i współfinansowanych z Funduszu zgodnie z art. 4 przyjmuje się zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 52 ust. 2.

Artykuł 34

Integralność płatności na rzecz beneficjentów końcowych

Państwa członkowskie upewniają się, że instytucja odpowiedzialna zapewnia otrzymanie przez beneficjentów końcowych całkowitej kwoty wkładu pochodzącego ze środków publicznych w możliwie najkrótszym terminie. Nie potrąca się ani nie wstrzymuje żadnych kwot, ani też nie nakłada żadnych dodatkowych opłat szczególnych czy innych opłat o skutku równoważnym, które powodowałyby zmniejszenie kwot wypłacanych beneficjentom końcowym, pod warunkiem że beneficjenci końcowi spełniają wszystkie wymogi dotyczące kwalifikowalności działań i wydatków.

Artykuł 35

Stosowanie euro

1. Kwoty określone w przedstawianych przez państwa członkowskie projektach programów wieloletnich i rocznych, o których mowa odpowiednio w art. 17 i 19, poświadczane deklaracje wydatków, wnioski o płatność, o których mowa w art. 25 ust. 1 lit. o), oraz wydatki wymienione w sprawozdaniu z postępów w realizacji programu rocznego, o którym mowa w art. 37 ust. 4 i sprawozdaniu końcowym z realizacji programu rocznego, o którym mowa w art. 49, są denominowane w euro.

2. Decyzje Komisji w sprawie finansowania, zatwierdzające programy roczne państw członkowskich, o których mowa w art. 19 ust. 4 akapit trzeci, zobowiązania Komisji i płatności Komisji są denominowane i dokonywane w euro.

3. Państwa członkowskie, które nie przyjęły euro jako swojego środka płatniczego do dnia złożenia wniosku o płatność, przeliczają na euro kwoty wydatków poniesionych w walucie krajowej. Kwota ta jest przeliczana na euro z wykorzystaniem miesięcznego obrachunkowego kursu wymiany stosowanego przez Komisję w miesiącu, w którym wydatki zostały zaksięgowane przez instytucję odpowiedzialną danego programu. Kurs ten jest publikowany co miesiąc przez Komisję w mediach elektronicznych.

4. Kiedy dane państwo członkowskie przyjmuje euro jako swój środek płatniczy, procedurę przeliczania określoną w ust. 3 stosuje się nadal do wszystkich wydatków zaksięgowanych przez instytucję certyfikującą przed datą wejścia w życie stałego kursu wymiany waluty krajowej na euro.

Artykuł 36

Zobowiązania

Zobowiązania budżetowe Wspólnoty są określane co roku na podstawie decyzji Komisji w sprawie finansowania zatwierdzającej program roczny, o której mowa w art. 19 ust. 4 akapit trzeci.

Artykuł 37

Płatności – płatności zaliczkowe

1. Komisja dokonuje płatności wkładu z Funduszu zgodnie ze zobowiązaniami budżetowymi.

2. Płatności mają postać płatności zaliczkowych i płatności salda. Dokonuje się ich na rzecz instytucji odpowiedzialnej wyznaczonej przez państwo członkowskie.

3. Pierwszej płatności zaliczkowej, stanowiącej 50 % kwoty przydzielonej w decyzji w sprawie finansowania zatwierdzającej program roczny, dokonuje się na rzecz państwa członkowskiego w terminie 60 dni od daty przyjęcia takiej decyzji.

4. Drugiej płatności zaliczkowej dokonuje się nie później niż trzy miesiące po zatwierdzeniu przez Komisję, w terminie dwóch miesięcy od formalnego przedłożenia przez państwo członkowskie wniosku o płatność, sprawozdania z postępów w realizacji programu rocznego oraz poświadczonej deklaracji wydatków, stanowiących co najmniej 60 % kwoty pierwszej płatności, sporządzonej zgodnie z art. 27 ust. 1 lit. a) i art. 33.

Kwota drugiej płatności zaliczkowej wypłacanej przez Komisję nie przekracza 50 % całkowitej kwoty przydzielonej w decyzji w sprawie finansowania zatwierdzającej program roczny, a w każdym przypadku, gdy państwo członkowskie zaciągnęło zobowiązania poziomem krajowym na kwotę mniejszą niż kwota wskazana w decyzji w sprawie finansowania zatwierdzającej program roczny, nie przekracza różnicy między kwotą wspólnotowych środków finansowych faktycznie przeznaczonych przez państwo członkowskie na wybrane projekty w ramach programu rocznego a pierwszą płatnością zaliczkową.

5. Wszelkie odsetki uzyskane z tytułu płatności zaliczkowych księguje się na koncie danego programu rocznego, uznając je za zasoby należące do krajowego wkładu publicznego danego państwa członkowskiego, i deklaruje Komisji w chwili deklaracji wydatków odnoszącej się do sprawozdania końcowego z realizacji danego programu rocznego.

6. Kwoty wypłacone w formie płatności zaliczkowych rozlicza się po zamknięciu programu rocznego.

Artykuł 38

Płatność salda

1. Komisja wypłaca saldo nie później niż w terminie dziewięciu miesięcy od upływu terminu kwalifikowalności kosztów określonego w decyzji w sprawie finansowania zatwierdzającej program roczny, pod warunkiem otrzymania następujących dokumentów:

- a) poświadczonej deklaracji wydatków, należycie sporządzonej zgodnie z art. 27 ust. 1 lit. a) i art. 33, oraz wniosku o płatność salda lub deklaracji zwrotu kosztów;
- b) końcowego sprawozdania z realizacji programu rocznego zgodnie z art. 49;
- c) rocznego sprawozdania z audytu, opinii i deklaracji przewidzianych w art. 28 ust. 3.

Płatność salda podlega przyjęciu końcowego sprawozdania z realizacji programu rocznego oraz deklaracji oceniającej zasadność wniosku o płatność salda.

2. W przypadku gdy dokumenty wymagane w ust. 1 nie zostaną dostarczone przez instytucję odpowiedzialną w wyznaczonym terminie i wymaganym formacie, Komisja umarza tę część zobowiązania budżetowego przypadającą na dany program roczny, której nie wykorzystano w formie płatności zaliczkowej.

3. Procedurę automatycznego anulowania zobowiązań, określoną w ust. 2, zawieszają się w odniesieniu do kwot przypadających na dane projekty w przypadku, gdy w chwili składania dokumentów określonych w ust. 1 na poziomie państwa członkowskiego toczą się postępowania prawne lub administracyjne postępowania odwoławcze o skutku zawieszającym. W przedkładanych cząstkowych sprawozdaniach końcowych państwo członkowskie podaje szczegółowe informacje na temat takich projektów oraz wysyła co sześć miesięcy sprawozdania z postępów w ich realizacji. W terminie trzech miesięcy od zamknięcia postępowania prawnego lub administracyjnego postępowania odwoławczego państwo członkowskie przedstawia dokumenty wymagane w ust. 1 odnoszące się do danych projektów.

4. Dziewięciomiesięczny termin, o którym mowa w ust. 1, przerywa się z chwilą przyjęcia przez Komisję decyzji o zawieszeniu płatności środków przeznaczonych na współfinansowanie odpowiedniego programu rocznego, zgodnie z art. 40. Termin ten wznawia bieg z chwilą powiadomienia danego państwa członkowskiego o decyzji Komisji, o której mowa w art. 40 ust. 3.

5. Bez uszczerbku dla art. 39, w terminie sześciu miesięcy od daty otrzymania dokumentów, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, Komisja powiadamia państwo członkowskie o kwocie wydatków uznanej przez Komisję jako należnej ze środków Funduszu oraz o wszelkich korektach finansowych wynikających z różnicy między wydatkami deklarowanymi a wydatkami uznanymi za należne. Państwo członkowskie ma trzy miesiące na zgłoszenie swoich uwag.

6. W terminie trzech miesięcy od daty otrzymania uwag państwa członkowskiego Komisja podejmuje decyzję w sprawie kwoty wydatków uznanej za należną ze środków Funduszu oraz dokonuje płatności salda wynikającego z różnicy między ostateczną kwotą uznanych wydatków a sumami dotychczas wypłaconymi na rzecz tego państwa członkowskiego.

7. Z zastrzeżeniem dostępności środków finansowych, Komisja dokonuje płatności salda w terminie nieprzekraczającym 60 dni od daty przyjęcia dokumentów, o których mowa w ust. 1. Saldo zobowiązania budżetowego umarza się w terminie sześciu miesięcy od daty płatności.

Artykuł 39

Wstrzymanie płatności

1. Płatność zostaje wstrzymana przez delegowanego intendenta w rozumieniu rozporządzenia finansowego na okres nieprzekraczający sześciu miesięcy, jeżeli:

- a) w sprawozdaniu krajowego lub wspólnotowego podmiotu przeprowadzającego audyt znajdują się dowody sugerujące znaczące wady funkcjonowania systemów zarządzania i kontroli;
- b) intendent ten musi przeprowadzić dodatkową weryfikację na podstawie otrzymanych informacji sugerujących, że wydatek ujęty w poświadczonej deklaracji wydatków związany jest z poważną nieprawidłowością, która nie została skorygowana.

2. Państwo członkowskie i instytucja odpowiedzialna są niezwłocznie informowane o przyczynach wstrzymania płatności. Płatność zostaje wstrzymana do czasu podjęcia przez państwo członkowskie niezbędnych środków.

Artykuł 40

Zawieszenie płatności

1. Komisja może zawiesić całość lub część płatności zaliczkowych i płatności salda, jeżeli:

- a) w systemie zarządzania i kontroli programu istnieje poważna wada mająca wpływ na rzetelność procedury poświadczania płatności, w odniesieniu do której nie podjęto działań naprawczych; lub
- b) wydatek ujęty w poświadczonej deklaracji wydatków związany jest z poważną nieprawidłowością, która nie została skorygowana; lub
- c) państwo członkowskie nie wypełnia swoich obowiązków wynikających z art. 29 i 30.

2. Komisja może podjąć decyzję o zawieszeniu płatności zaliczkowych i płatności salda po umożliwieniu państwu członkowskiemu zgłoszenia uwag w terminie trzech miesięcy.

3. Komisja znosi zawieszenie płatności zaliczkowych i płatności salda, jeśli uzna, że państwo członkowskie podjęło niezbędne środki umożliwiające zniesienie zawieszenia.

4. Jeżeli państwo członkowskie nie podejmie niezbędnych środków, Komisja może przyjąć decyzję o anulowaniu całości lub części wkładu Wspólnoty w program roczny zgodnie z art. 44.

Artykuł 41

Przechowywanie dokumentów

Bez uszczerbku dla zasad dotyczących pomocy państwa zgodnie z art. 87 Traktatu, instytucja odpowiedzialna zapewnia przechowywanie całości dokumentacji dotyczącej wydatków i audytów związanych z danymi programami do wglądu Komisji i Trybunału Obrachunkowego przez okres pięciu lat od zamknięcia programów, zgodnie z art. 38 ust. 1.

Bieg tego terminu wstrzymuje się w przypadku toczącego się postępowania prawnego lub na należycie uzasadniony wniosek Komisji.

Dokumenty przechowuje się w formie oryginałów lub kopii poświadczonych za zgodność z oryginałem na powszechnie uznawanych nośnikach danych.

ROZDZIAŁ VIII

KOREKTY FINANSOWE

Artykuł 42

Korekty finansowe dokonywane przez państwa członkowskie

1. Państwa członkowskie w pierwszej kolejności ponoszą odpowiedzialność za śledzenie nieprawidłowości, działając na podstawie dowodów świadczących o wszelkich większych zmianach mających wpływ na charakter lub warunki realizacji lub kontroli programów oraz dokonując wymaganych korekt finansowych.

2. Państwa członkowskie dokonują korekt finansowych wymaganych w związku z pojedynczymi lub systemowymi nieprawidłowościami stwierdzonymi w działaniach lub programach rocznych.

Korekty dokonywane przez państwa członkowskie polegają na anulowaniu, a w stosownych przypadkach odzyskaniu, całości lub części wkładu finansowego Wspólnoty. W przypadku gdy kwota nie zostanie zwrócona w określonym terminie przez dane państwo członkowskie nalicza się odsetki za zwłokę w wysokości przewidzianej w art. 45 ust. 2. Państwa członkowskie uwzględniają charakter i wagę nieprawidłowości oraz straty finansowe poniesione przez Fundusz.

3. W przypadku nieprawidłowości systemowych dane państwo członkowskie rozszerza zakres postępowania wyjaśniającego w celu objęcia nim wszystkich operacji, których mogą one dotyczyć.

4. W sprawozdaniu końcowym z realizacji programu rocznego, o którym mowa w art. 49, państwa członkowskie umieszczają wykaz postępowań w sprawie anulowania wszczętych w odniesieniu do danego programu rocznego.

Artykuł 43

Kontrola ksiąg i korekty finansowe dokonywane przez Komisję

1. Bez uszczerbku dla uprawnień Trybunału Obrachunkowego lub kontroli przeprowadzanych przez państwa członkowskie zgodnie z krajowymi przepisami ustawowymi, wykonawczymi i administracyjnymi, urzędnicy lub upoważnieni przedstawiciele Komisji mogą przeprowadzać kontrole na miejscu, w tym kontrole wrywkowe, dotyczące działań finansowanych z Funduszu oraz systemów zarządzania i kontroli, o których informują z wyprzedzeniem co najmniej trzech dni roboczych. Komisja powiadamia zainteresowane państwo członkowskie w celu uzyskania wszelkiej niezbędnej pomocy. W kontrolach takich mogą brać udział urzędnicy lub upoważnieni przedstawiciele danego państwa członkowskiego.

Komisja może wymagać, by dane państwo członkowskie przeprowadziło kontrolę na miejscu w celu sprawdzenia prawidłowości jednej lub większej liczby transakcji. W kontrolach takich mogą brać udział urzędnicy lub upoważnieni przedstawiciele Komisji.

2. Jeżeli po dokonaniu niezbędnych weryfikacji Komisja stwierdza, że państwo członkowskie nie wypełnia swoich obowiązków wynikających z art. 29, zawieszają płatności zaliczkowe lub płatność salda zgodnie z art. 40.

Artykuł 44

Kryteria dokonywania korekt

1. Komisja może dokonywać korekt finansowych w drodze anulowania całości lub części wkładu Wspólnoty na rzecz programu rocznego, jeżeli w wyniku niezbędnego badania stwierdzi, że:

- a) w systemie zarządzania i kontroli programu istnieje poważna wada stanowiąca zagrożenie dla już wypłaconego wkładu Wspólnoty na rzecz programu;
- b) wydatek ujęty w poświadczonej deklaracji wydatków jest nieprawidłowy i nie został skorygowany przez państwo członkowskie przed wszczęciem procedury korekty na mocy niniejszego ustępu;
- c) państwo członkowskie nie wywiązało się ze swych obowiązków zgodnie z art. 29 przed wszczęciem procedury korekty na mocy niniejszego ustępu.

Komisja podejmuje decyzję z uwzględnieniem wszelkich uwag zgłoszonych przez państwo członkowskie.

2. Ustalając, czy za podstawę korekty finansowej przyjąć wartość ryczałtową czy ekstrapolowaną, Komisja opiera się na stwierdzonych, indywidualnych przypadkach nieprawidłowości, biorąc pod uwagę systemowy charakter danej nieprawidłowości. W przypadku gdy nieprawidłowość dotyczy deklaracji wydatków, w stosunku do których instytucja audytowa wydała uprzednio pozytywną opinię zgodnie z art. 28 ust. 3 lit. b), zachodzić będzie domniemanie wystąpienia problemu o charakterze systemowym skutkującego zastosowaniem korekty w postaci wartości ryczałtowej lub ekstrapolowanej, chyba że

w terminie trzech miesięcy państwo członkowskie przedstawi dowód obalający takie domniemanie.

3. Podejmując decyzję odnośnie do kwoty korekty, Komisja uwzględnia charakter i wagę nieprawidłowości oraz zakres i finansowe skutki wad stwierdzonych w danym programie rocznym.

4. Jeżeli Komisja opiera swoje stanowisko na faktach stwierdzonych przez audytorów spoza jej służb, wyciąga własne wnioski dotyczące konsekwencji finansowych, po przeanalizowaniu środków podjętych przez dane państwo członkowskie na mocy art. 30, sprawozdań dotyczących zgłoszonych nieprawidłowości oraz wszelkich odpowiedzi ze strony danego państwa członkowskiego.

Artykuł 45

Zwrot środków

1. Zwrotu wszelkich środków należnych budżetowi ogólnemu Unii Europejskiej dokonuje się przed terminem płatności wymienionym w nakazie windykacji sporządzonym zgodnie z art. 72 rozporządzenia finansowego. Termin ten przypada na ostatni dzień drugiego miesiąca po dacie wydania nakazu.

2. Wszelkie opóźnienia w zwrocie środków powodują naliczanie odsetek z tytułu zaległych płatności, począwszy od terminu płatności do dnia faktycznego dokonania płatności. Stopa oprocentowania równa jest stopie stosowanej przez Europejski Bank Centralny do jego głównych operacji refinansowych, opublikowanej w serii C *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*, obowiązującej w pierwszym dniu kalendarzowym miesiąca, na który przypada termin płatności, powiększona o trzy i pół punktu procentowego.

Artykuł 46

Obowiązki państw członkowskich

Korekta finansowa dokonywana przez Komisję pozostaje bez uszczerbku dla obowiązku danego państwa członkowskiego w zakresie odzyskiwania środków zgodnie z art. 42.

ROZDZIAŁ IX

MONITOROWANIE, OCENA I SPRAWOZDANIA

Artykuł 47

Monitorowanie i ocena

1. Komisja prowadzi regularne monitorowanie Funduszu we współpracy z państwami członkowskimi.

2. Fundusz jest poddawany ocenie przez Komisję we współpracy z państwami członkowskimi w celu określenia istotności, skuteczności i oddziaływania realizowanych działań w świetle celu ogólnego, o którym mowa w art. 2, w kontekście przygotowania sprawozdań określonych w art. 48 ust. 3.

3. Komisja analizuje także komplementarność działań realizowanych w ramach Funduszu względem działań prowadzonych w ramach innych stosownych polityk, instrumentów i inicjatyw wspólnotowych.

Artykuł 48

Obowiązki sprawozdawcze

1. W każdym państwie członkowskim instytucja odpowiedzialna podejmuje niezbędne środki w celu zapewnienia monitorowania i oceny projektu.

W tym celu porozumienia i umowy zawierane przez instytucję odpowiedzialną z organizacjami odpowiedzialnymi za realizację działań zawierają klauzule nakładające obowiązek przedkładania regularnych i szczegółowych sprawozdań z postępów w realizacji działań i osiągnięciu wyznaczonych celów, które stanowią podstawę, odpowiednio, sprawozdań z postępów w realizacji programu rocznego i sprawozdania końcowego z realizacji programu rocznego.

2. Państwa członkowskie przedkładają Komisji:

- a) do dnia 30 czerwca 2010 r., sprawozdanie z oceny realizacji działań współfinansowanych z Funduszu;
- b) do dnia 30 czerwca 2012 r. za lata 2007–2010 i do dnia 30 czerwca 2015 r. za lata 2011–2013, odpowiednio, sprawozdanie z oceny rezultatów i wpływu działań współfinansowanych z Funduszu.

3. Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów:

- a) do dnia 30 czerwca 2009 r., sprawozdanie ze stosowania kryteriów określonych w art. 12 do celów rocznego podziału zasobów między państwa członkowskie oraz przegląd stosowania tych kryteriów, wraz z wnioskami dotyczącymi zmian, jeśli uzna to za konieczne;
- b) do dnia 31 grudnia 2010 r., sprawozdanie śródkresowe na temat osiągniętych wyników oraz jakościowych i ilościowych aspektów realizacji Funduszu, wraz z propozycją dotyczącą rozwoju Funduszu w przyszłości;
- c) do dnia 31 grudnia 2012 r. za lata 2007–2010 i do dnia 31 grudnia 2015 r. za lata 2011–2013, odpowiednio, sprawozdanie z oceny *ex post*.

Artykuł 49

Sprawozdanie końcowe z realizacji programu rocznego

1. Sprawozdanie końcowe z realizacji programu rocznego zawiera poniższe informacje pozwalające uzyskać jasny obraz procesu realizacji programu:

- a) dane na temat realizacji programu rocznego pod względem finansowym i operacyjnym;

b) postęp osiągnięty w realizacji programu wieloletniego i jego priorytetów w odniesieniu do ich konkretnych, weryfikowalnych celów, z podaniem wskaźników, wszędzie tam gdzie jest możliwe wraz z podaniem danych ilościowych;

c) kroki podjęte przez instytucję odpowiedzialną w celu zapewnienia wysokiej jakości i skuteczności realizacji, w szczególności:

(i) środki monitorowania i oceny, w tym system gromadzenia danych;

(ii) zestawienie wszelkich istotnych problemów napotkanych w trakcie realizacji programu operacyjnego oraz wszelkich podjętych środków;

(iii) wykorzystanie pomocy technicznej;

d) środki podjęte w celu przekazania i rozpowszechnienia informacji na temat programów rocznych i programu wieloletniego.

2. Sprawozdanie uznaje się za dopuszczalne w przypadku, gdy zawiera ono wszystkie informacje wymienione w ust. 1. Komisja podejmuje decyzję w sprawie zawartości sprawozdania przedłożonego przez instytucję odpowiedzialną w terminie dwóch miesięcy od otrzymania wszystkich informacji, o których mowa w ust. 1; decyzja ta zostaje przekazana do wiadomości państwom członkowskim. W przypadku braku odpowiedzi ze strony Komisji w przewidzianym terminie sprawozdanie uznaje się za przyjęte.

ROZDZIAŁ X

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE

Artykuł 50

Przygotowania do programu wieloletniego

1. Na zasadzie odstępstwa od art. 17, państwa członkowskie:

- a) jak najszybciej po dniu 29 czerwca 2007 r., ale nie później niż dnia 14 lipca 2007 r. wyznaczają krajową instytucję odpowiedzialną, o której mowa w art. 24 ust. 1 lit. a), jak również, w stosownych przypadkach, instytucję delegowaną;

b) do dnia 30 września 2007 r. przedkładają opis systemów zarządzania i kontroli, o których mowa w art. 31 ust. 2.

2. Do dnia 1 lipca 2007 r. Komisja przedstawia państwom członkowskim:

- a) szacowane kwoty przydzielone im na rok budżetowy 2007;
- b) szacowane kwoty, jakie zostaną im przydzielone na lata budżetowe 2008–2013, na podstawie ekstrapolacji obliczeń szacowanych kwot na rok budżetowy 2007, z uwzględnieniem proponowanych rocznych środków na lata 2007–2013 określonych w ramach finansowych.

Artykuł 51

Przygotowania do programów rocznych na 2007 i 2008 r.

1. Na zasadzie odstępstwa od art. 19, przy realizacji programu na rok budżetowy 2007 i 2008 zastosowanie ma następujący harmonogram:

- a) do dnia 1 lipca 2007 r. Komisja przedstawia państwom członkowskim szacowane kwoty przydzielone im na rok budżetowy 2007;
- b) do dnia 1 grudnia 2007 r. państwa członkowskie przedstawiają Komisji projekt programu rocznego na rok 2007;
- c) do dnia 1 marca 2008 r. państwa członkowskie przedstawiają Komisji projekt programu rocznego na rok 2008.

2. W odniesieniu do programu rocznego na rok 2007 wydatki faktycznie poniesione między dniem 1 stycznia 2007 r. a datą przyjęcia decyzji w sprawie finansowania, zatwierdzającej program roczny danego państwa członkowskiego, mogą kwalifikować się do wsparcia z Funduszu.

3. W celu umożliwienia przyjęcia w 2008 r. decyzji w sprawie finansowania zatwierdzających program roczny na Artykuł 2007 r., Komisja zaciąga wspólnotowe zobowiązanie budżetowe na 2007 r. na podstawie szacowanej kwoty, która ma zostać przydzielona państwom członkowskim, obliczonej zgodnie z art. 12.

ROZDZIAŁ XI

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 52

Komitet

1. Komisja jest wspierana przez wspólny komitet „Solidarność i zarządzanie przepływami migracyjnymi”, ustanowiony decyzją nr 574/2007/WE (zwany dalej „komitetem”).

2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 4 i 7 decyzji 1999/468/WE.

Artykuł 53

Przegląd

Do dnia 30 czerwca 2013 r. Rada dokonuje przeglądu niniejszej decyzji na podstawie wniosku Komisji.

Artykuł 54

Wejście w życie i stosowanie

Niniejsza decyzja wchodzi w życie następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejszą decyzję stosuje się od dnia 1 stycznia 2007 r.

Artykuł 55

Adresaci

Niniejsza decyzja skierowana jest do państw członkowskich zgodnie z Traktatem ustanawiającym Wspólnotę Europejską.

Sporządzono w Luksemburgu dnia 25 czerwca 2007 r.

W imieniu Rady

A. SCHAVAN

Przewodniczący